

Thema 4 Voortplanting en seksualiteit

BS	titel	nr	leerdoel	SLO	concepten / onderwerpen
1	De puberteit	1	Je kunt primaire en secundaire geslachtskenmerken noemen.	4,2,5	primaire geslachtskenmerken (schaamlippen, vagina, penis, balzak) secundaire geslachtskenmerken (schaamhaar, okselhaar, borsten, heupen, spieren, baard, borsthaar, stem), intersekse
		2	Je kunt de lichamelijke en geestelijke veranderingen in de puberteit beschrijven.	4,2,5	puberteit, lichamelijke ontwikkeling, geestelijke ontwikkeling, seksualiteit, verliefd, relatie, seks, gedrag en gevoelens
2	Een vrouw	3	Je kunt de delen van het voortplantingsstelsel van een vrouw noemen met hun functies en kenmerken.	4,2,3	baarmoeder, vagina, eierstokken, baarmoederhals, grote en kleine schaamlippen, clitoris, zwellichamen, glans, clitorishoed, erectie, maagdenvlies
		4	Je kunt de menstruatiecyclus beschrijven.	4,2,3	ovulatie, menstruatie, ongesteld, maandverband, tampons, menstruatiecup, menstruatiecyclus
3	Een man	5	Je kunt de delen van het voortplantingsstelsel van een man noemen met hun functies en kenmerken.	4,2,3	prostaat, zaadblaasjes, penis, balzak, teelbal, bijbal, zwellichaam, eikel, voorhuid, erectie, zaadlozing
		6	Je kunt de kenmerken van zaadcellen en eicellen noemen.	4,2,3	zaadcel, eicel, zweepstaart, reservevoedsel
4	Seks enzo	7	Je kunt omschrijven wat onder seksualiteit wordt verstaan.	4,3	intimiteit, opwinding, lustbeleving, vrijen, erectie, geslachtsgemeenschap, orgasme (klaarkomen), masturbatie (zelfbevrediging), porno
		8	Je kunt benoemen hoe gender en seksuele voorkeur kunnen verschillen.	4,3,3; 4,3,4	transgender, androgyn ; heteroseksueel, homoseksueel, biseksueel, asexueel ; LHBTQIAP ; instanties
		9	Je kunt benoemen hoe je wensen en grenzen kunt bewaken en respecteren in een seksuele relatie.	4,3,5; 4,3,4	tips, voorbeelden, gevoelens, communicatie, signalen, instanties + seksueel geweld, ongewenste intimiteiten, loverboy
5	Veilig vrijen	10	Je kunt enkele methoden voor geboorteregeling noemen en hun werking uitleggen.	4,3,1; 2,6,5	condoom, pil, periodieke onthouding, coïtus interruptus, morning-afterpil, abortus
		11	Je kunt enkele soa's noemen en uitleggen hoe je die kunt voorkomen.	4,3,2; 2,6,5	chlamydia, genitale wratten, herpes genitalis, aids
6	Zwangerschap	12	Je kunt beschrijven hoe de bevruchting bij de mens verloopt.	4,2,3; 4,4,1	sperma in vagina, bevruchting in eileider, celkernen versmelten, innesteling
		13	Je kunt beschrijven hoe een zwangerschap verloopt.	4,2,3	embryo, foetus, placenta, navelstreng, vruchtvliezen, vruchtwater
		14	Je kunt uitleggen wat prenataal onderzoek is en hiervan voorbeelden noemen.	4,2,4	geslacht en aangeboren afwijkingen, combinatietest, echo, NIPT
7	Meer voorbehoedsmiddelen	15	Je kunt andere manieren noemen om zwangerschap te voorkomen.	4,3,1	spiraaltje, prikpil, anticonceptiepleister, vrouwencondoom, nuvaring, sterilisatie
8	De geboorte	16	Je kunt beschrijven hoe een bevalling verloopt.	4,2,3	weeën, ontsluiting, uitdrijving, persweeën, nageboorte, navel, stuitligging, dwarsligging, keizersnede

SLO tussendoelen (havo)

2 Instandhouding

2.6 Gezondheid

2.6.5 Je legt uit voor welke aspecten van gezondheid je zelf moet zorgen en voor welke aspecten je hulp kunt krijgen.

4 Voortplanting

4.1 Celdeling

4.1.3 Je legt uit dat meercellige organismen doorgaans ontstaan uit een bevruchte eicel die zich door celdeling vermeerdert.

4.2 Levenscyclus

4.2.3 Je legt uit hoe de voortplanting bij de mens verloopt.

4.2.4 Je benoemt hoe door prenataal onderzoek het ongeboren kind kan worden onderzocht op geslacht en bepaalde aangeboren afwijkingen.

4.2.5 Je legt de fasen van lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van mensen uit, met name de puberteit.

4.3 Seksualiteit

4.3.1 Je legt uit hoe de mens kan ingrijpen in de voortplanting, onder andere door voorbehoedsmiddelen.

4.3.2 Je benoemt verschillende SOA en legt uit hoe je die kunt voorkomen.

4.3.3 Je benoemt hoe seksuele geaardheid kan verschillen.

4.3.4 Je benoemt instanties die hulp bieden bij problemen rond seksualiteit en relaties.

4.3.5 Je benoemt hoe je wensen en grenzen kunt bewaken en respecteren in relaties.

4.4 Erfelijkheid

4.4.1 Je legt uit hoe bij de bevruchting elk van de ouders 50% van het erfelijk materiaal levert.

Informatievaardigheden

- Informatiemateriaal zoeken en gebruiken bij vragen over erfelijkheid en seksualiteit.

- Bespreken hoe media en reclameboodschappen gebruik maken van supernormale prikkels en van invloed zijn op wat normaal of aantrekkelijk wordt gevonden.

Waarderen en oordelen

- Een discussie in de media of vraag/antwoord rubrieken over seksuele onderwerpen op (sociale) media volgen en kritisch bespreken.

- Bespreken dat in verschillende tijden en in verschillende culturen opvattingen over seksualiteit en over rechten en plichten van mannen en vrouwen sterk kunnen verschillen en de eigen positie daarin bepalen.

- Eigen seksueel gedrag beoordelen en aangeven welke keuzes hierin gemaakt kunnen worden.